

Prof. dr Duško Bjelica, Dr Dragan Krivokapić

TEORIJA IGRE

Podgorica 2011.

Prof. dr Duško Bjelica

Univerzitet Crne Gore, Fakultet za sport i fizičko vaspitanje, Nikšić

UTICAJ IGRE NA RAZVOJ LIČNOSTI DJECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA

- Igra je blisko povezana sa razvojem ličnosti djeteta, naročito u periodu njegovog intenzivnog razvoja, tj. predškolskom uzrastu, zbog čega joj se i pridaje posebno značenje.

- Kao dominantna aktivnost predškolskog djeteta, pruža široke mogućnosti, ne samo za razvoj ličnosti djeteta i uticaja na taj razvoj, nego i za upoznavanje svih strana njegove ličnosti, iskustava i interesa, želja, potreba i odnosa, pa zbog toga predstavlja centralno pitanje teorije i prakse predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

- Igra je dominantna aktivnost u djetinjstvu i značajan aspekt djetetovog cjelokupnog razvoja.
- Ona je intrinzički (unutrašnje) motivisana, slobodno izabrana, prijatna za dijete i orijentisana na sami proces aktivnosti.

- Mnogi autori pojavu igre vežu uz nemogućnost djeteta da ravnopravno participira u stvarnom svijetu odraslih.
- Taj inferiorni položaj dijete nadoknađuje simuliranjem realnosti i time smanjuje tenziju između željenog i mogućeg.

- Dijete tokom igre varira, isprobava i primjenjuje široki repertoar ponašanja i postaje kompetentnije.
- Zbog toga je igra idealan medij učenja.
- Međutim, naglašava da bi igra za dijete predstavljala određeni izazov mora omogućiti razvijanje aktuelnih sposobnosti ili sticanje novih, uključivati inovativno odnosno kreativno ponašanje, rješavanje problema i si.

Značaj igre u razvoju ličnosti

Uticaj na razvoj sposobnosti djeteta predškolskog uzrasta može se u znatnoj mjeri ostvariti pomoću igre, koja aktivira intelektualne, tjelesne, socijalne i emocionalne resurse djeteta.

- Stvaralačke sposobnosti djeteta se na najdominantniji način stvaraju i izražavaju upravo kroz igru, jer kroz igru dijete prerađuje realno i objektivno, redefinše dobro poznate situacije, uloge, radnje i oblike na originalan i kreativan način;

■ Dijete je otvoren sistem koji tokom igre isprobava svoje aktuelne mogućnosti, uvježbava ih, tumači i prerađuje svoje iskustvo, a sve to doprinosi razvoju osjećaja kompetencije.

■ Eksploracija se, kao proces ogleđa u istraživanu svojih mogućnost .

Istraživanje uticaja i značaja igre za psihički razvoj

Istraživanje uticaja i značaja igre za psihički razvoj djeteta a samim tim i formiranje njegove ličnosti, povezano je sa nizom metodoloških poteškoća, jer je vrlo teško organizovati korektno dizajnirano eksperimentalno istraživanje u kojem bi se igrovna aktivnost izdvojila iz ukupne aktivnosti djeteta sa ciljem da se u kontrolisanim uslovima posmatrao uticaj igre na razvoj ličnosti djeteta.

- Preuzimanje različitih uloga privremeno dovodi do zanemarivanja sopstvenih potreba i suzbijnje egocentrizma
- Uticaj na govorni razvoj se ogleda u korišćenju dijaloga shodno ulozi koju je preuzelo u igri.
- Kroz zadatke koji su rezultat unutrašnje motivacije djeteta podspješuje se razvijanje koncentracije.

-
- Naime kroz igru dijete se razvija, jer upravo je igra ta aktivnost koja mu omogućava da: komunicira, razvija karakter, dosjetljivost, stimulira ga na određeni vid rada i aktivnosti, kako samoga tako i u grupi, što opet za sobom nosi vid najčešće pozitivne socijalizacije u društvu.

-
- Razvoj socijalnih sposobnosti se ogleda u činjenici da igra ne nastaje spontano nego se formira pod utjecajem sredine i vaspitanja, u konkretnom igrovnom kontekstu i u okviru aktuelnih socijalnih odnosa (sa saigračima).
-

-
- Grupna igra zahtjeva od djeteta da vodi računa o mišljenima drugih, traži fleksibilnost i empatiju, komplementarnost u izboru uloga, radnji i scenarija igre.
 - U grupnoj igri moraju se preferirati grupni interesi, a individualne aspiracije djeteta mora na neko vrijeme odložiti.
-

Igre pružaju mogućost za unapređenje i vježbanje skoro svih sposobnosti:

- Perceptivno-motoričkih (npr. koordinacije oka i ruke, kretanje, spretnost i dr.)
- Intelektualnih (npr. pamćenje, predviđanje, zaključivanje, rješavanje problema itd.)
- Socijalno-emocionalnih (npr. društvenost, volja, empatija obuzdavanje agresije itd.).
- Sposobnost komunikacije i stvaralaštva (u svim vidovima i uz korišćenje medijuma svih umjetnosti).

-
- Za psihički razvoj djeteta veoma je važno podsticanje i njegovanje prirodne radoznalosti u odnosu na svijest koji ga okružuje, podržavanje prirodne mogućnosti djeteta da se uživljava u predmete i pojave, njegovanje osjetljivosti za utiske, kao motiva za postavljanje pitanja, podsticanje rješavanja jednostavnijih zadataka senzomotornih sposobnosti.

- Igra predstavlja aktivnost koja je tijesno povezana sa motivacionom sferom djeteta.
- U njoj dolazi do prvobitne emocionalno-aktivne orijentacije na smisao ljudske djelatnosti, javlja se saznanje o svom ograničenom mjestu u sistemu odnosa odraslih i potreba da se bude odrastao.

Uticaj igre na intelektualni razvoj

- Igra utiče na intelektualni razvoj djece budući da se u njoj dijete uči da uopštava predmete i radnje kao i da se koristi riječima koje se ne odnose na konkretne stvari, već na ono što te stvari predstavljaju.
- Već samo ulaženje u igrovnu situaciju zahtijeva niz intelektualnih operacija.
- Najbitnije je to što dijete sa rukovanjem konkretnim, realnim predmetima, prelazi na operacije njihovim značenjima u kojima je manje važno ono što se vidi od onoga što ti predmeti predstavljaju, a oni postaju samo oslonac za misao te radnje.

Značaj igre u kontroli ponašanja

- Sve dobijene činjenice govore da u igri dolazi do bitne promjene u ponašanju djeteta – ono postaje kontrolisano.
- Pod kontrolom ponašanja se podrazumijeva ponašanje koje se ostvaruje u skladu sa obrascem (nezavisno od toga da li je on dat u vidu radnje drugog čovjeka ili u vidu već izdvojenog pravila) i kontroliše putem upoređivanja sa istim obrascem.

- U igri se odvija prelazak od motiva koji imaju oblik nesvjesnih, afektivno obojenih neposrednih želja, ka motivima koji imaju oblik uopštenih namjera koje tek što nisu spoznate.

- Poznato je da svaki uzrast ima svoje karakteristične igre.
- Izbor igre treba da zavisi od nivoa razvijenosti djeteta, njegovih intelektualnih potreba, sklonosti i želja, sredine u kojoj ono raste i iskustva koje je ono već steklo u dodiru sa njom.
- Iz tog razloga vaspitač je dužan da vrši izbor igara prema svim navedenim karakteristikama, tj. trebao bi da dobro poznaje ličnost svakog djeteta.

-
- Opšti zaključak je da vaspitači razvijaju nova nastavna sredstva i standarde za izgradnju jake i stabilne ličnosti djece, pružajući kvalitetniju obuku da kroz vaspitanje igrom djetete razvije svoje sposobnosti, koju će uz njihovu pomoć, steći još u najranijem uzrastu, koji predstavlja temelj za njihov budući zdrav život, da se kroz igru izgrade u jake i stabilne ličnosti.

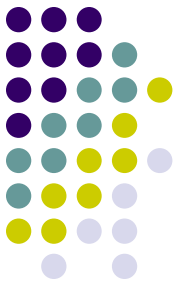
HVALA NA PAŽNJI !

Prof. dr Duško Bjelica, Dr Dragan Krivokapić

TEORIJA IGRE

Podgorica 2011.

[https://www.researchgate.net/publication/340116376 Teorija Igre](https://www.researchgate.net/publication/340116376_Teorija_Igre)